

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАТЬКІВ ЗА ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

Питання виконання обов'язків щодо виховання, відповідальності за виховання, навчання і розвитку дітей завжди були актуальними. Батьки або вихователі замінюють, несуть відповідальність за порушення прав й законних інтересів дитини, її здоров'я, фізичний розвиток, навчання, а також за невиконання та ухилення від виконання батьківських обов'язків.

ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ

поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу

виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля

дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя

сприяти виконанню освітньої програми дитиною передбачених результатів

формувати у дітей усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України

Відповідальність щодо виховання дітей покладена на батьків незалежно від того проживають вони разом чи окремо, оскільки здійснювати належне виховання та нагляд за малолітнім є рівним для обох батьків.

Тому неналежне виховання малолітнього – це правопорушення, яке тягне за собою накладення відповідальності.

Обов'язки батьків висвітлені в [ст. 150 Сімейного кодексу України](#), з якої батьки зобов'язані: виховувати дитину в дусі поваги до прав та свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу, своєї Батьківщини, піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний та моральний розвиток, забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, самостійного життя та поважати дитину.

За невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо виховання дитини батьки можуть бути притягнені до різних видів юридичної відповідальності, зокрема:

Адміністративна відповідальність

Ухиляння батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання вимог законодавства щодо забезпечення необхідних умов життя та виховання неповнолітніх дітей, – тягне за собою попереднє накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян ([стаття 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення](#)).

Вчинення неповнолітніми віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років правопорушення, відповідальність за яке передбачено цим Кодексом, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення неповнолітніми дітями, що містять ознаки кримінального правопорушення, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання рішення органу опіки та піклування щодо способів участі у вихованні дитини та спілкуванні з нею того, хто проживає окремо від дитини, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Діяння, передбачене частиною п'ятою цієї статті, вчинене протягом року після накладення адміністративного стягнення, - тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Доведення неповнолітнього до стану сп'яніння його батьками або їх замінюють, або іншими особами, – тягне за собою накладення штрафу в розмірі шести до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ч. 1 ст. 166 [Кодексу України про адміністративні правопорушення](#)).

Кримінальна відповідальність

Злісне невиконання батьками, опікунами чи піклувальниками встановлених законом обов'язків по догляду за дитиною або за особою, до якої встановлена опіка чи піклування, що спричинило тяжкі наслідки або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк (стаття 166 [Кримінального кодексу України](#)).

Використання батьками або особами, які їх замінюють, малолітньої дитини для заняття жебрацтвом (систематичного випрошування грошей, матеріальних цінностей у сторонніх осіб), – карається обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк (ч. 1 ст. 167 [Кримінального кодексу України](#)).

Злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду аліментів на утримання дітей (аліментів), а також злісне ухилення батьків від виконання обов'язків по догляду за неповнолітніми або працездатними дітьми, що перебувають на їхньому утриманні, – карається штрафом від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадськими роботами на строк від вісімдесяти до двохсот годин або виправними роботами на строк до одного року, або обмеженням волі на строк до двох років (ч. 1 ст. 164 [Кримінального кодексу України](#)).

Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, у пияцтво, в жебрацтво, азартними іграми, – карається позбавленням волі на строк до семи років (ч. 1 ст. 304 [Кримінального кодексу України](#)).

Сімейно – правова відповідальність

Батьки можуть бути позбавлені батьківських прав, якщо буде встановлено, що вони ухиляються від виконання батьківських обов'язків по вихованню дітей, не забрали дитину з пологового будинку, жорстоко поведуться до неї, є хронічними алкоголіками чи наркоманами, вдаються до експлуатації дітей, примушують до жебракування та бродяжництва (ст. 164 [Сімейного кодексу України](#)).

Правові наслідки позбавлення батьківських прав (ст. 165 [Сімейного кодексу України](#)).

утримання від дитини, право на пенсію та відшкодування втрати годувальника, право на спадкування);

б) втрачає інші права, засновані на спорідненості з дитиною.

Особа, позбавлена батьківських прав, не звільняється від обов'язку утримання дитини.

Статтею 12 Закону України «Про охорону дитинства» визначено відповідальність батьків за розвиток дитини, а саме:

1. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини.
2. На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини.
3. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані:
 - постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дитини, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей;
 - поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, милосердя, доброти, шанобливе ставлення до державної символіки сім'ї, старших за віком, до народних традицій та звичаїв;
 - виховувати повагу до національних, історичних, культурних цінностей українського та інших народів, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання та навколишнього природного середовища, любов до своєї країни;
 - сприяти здобуттю дітьми освіти у навчальних закладах, забезпечувати повноцінну домашню освіту відповідно до її змісту, рівня та обсягу;
 - виховувати повагу до законів, прав, основних свобод людини;
 - Держава надає батькам і особам, які їх замінюють, допомогу у виконанні ними своїх обов'язків, захищає права сім'ї.

Частиною другою статті 25 Закону України "Про повну загальну освіту" визначено, що на батьків учнів, а також керівників закладів освіти виконують обов'язки опікунів дитини у випадках, визначених законом, покладається відповідальність за здобуття ними повної загальної освіти.

Шановні батьки!

Треба пам'ятати, що виховання дітей – відповідальна справа між батьками, взаємоповага, підтримка, самореалізація, баланс

[Завантажити документ в PDF форматі](#)